

Oszályozás

Tárgy

He

Idő

Személy

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Teknős Péter

HÚSZEZER LAKÁS AZ ERDŐ KÖZEPÉN

Az emberiség kinötte a várost. Ami biztonsági kényszer volt a középkorban, a munkakerő koncentráálásának szükség volt a kapitalizmus kialakulásakor — milliós tömegek összehúzóulása viszonylag kis helyen aszfalt—kő—hábarcas-kalitikába — egyre elviselhetetlenebbé válik világszerte.

Az új, parkosított városrészek viszont igen sokba kerülnek. Az egy lakóra jutó 20 négyzetméter zöldterület létesítése 70 forintba kerül. Ez — ha 600 000 lakást veszünk tekintetbe, mint ami új, korszerűnek tekintett lakótelepen nyer elhelyezést a 15 éves lakásépítési terv keretében — 3 milliárd forintot emésztene fel, ami nem kevesebb, mint 15 000 lakás építési költsége. Ha ehhez hozzászámítjuk az évről évre növekvő négyzetméterenkénti évi 4 forintos karbantartási költségeket, akkor nyilvánvaló, hogy »drágán veszünk keveset erőt«.

Az apró családi ház, amíg »egyedül« áll a város szélén, megoldást nyújt, de a fejlődés törvényszerűen a családi-ház-tenger, a tenyérnyi kertek, vagyis a zsúfoltság egy fajtájához vezet, ráadásul még sokkal drágább is a városiasabb beépítésnél, mert a rosszul kihasznált közművek és útburkolatok száz kilométereit kell beleépíteni.

A ma emberének korszerű épületre van szüksége. *Praktikus épületre*, amelyben jó beosztású, kényelmes, jól felszerelt lakás várja. *Egészséges környezetre*, amely a legmodernebb fogalmak szerint csak a sértetlen természettel azonosítható. Épületre, amelytől munkahelyére gyorsan és kényelmesen utazhat és amelynek a város társadalmi, egészségügyi, kulturális intézményeivel szintén jó az összeköttetése. A korszerű épületnek ezenkívül *esztétikailag is jó hatást* kell keltenie és nem utolsósorban: mindezeket az erőnyeket a lehető legolcsóbb áron, a lehető legszebb és legtartósabb kivitelben nyújtania.

Három kilométer hosszú szalagház

Zalotay Elemér építész tíz esztendeje dolgozik tervén az Építésügyi Minisztérium megbízásából, a Mélyépterv kutatócsoportjának vezetőjeként. Terve érdekes megoldást tartalmaz.

Húszezer lakás »egyetlen« házban, amely Csillaghegytől egyenes vonalban »fut« párhuzamosan a Dunával, megszakítás nélkül. A két-három kilométer hosszú szalagház hozzávetőleg 40 emelet magasságú. A látvány — különösen a felsőbb emeleteken elhelyezkedő lakásokból — lenyűgöző. Közvetlen közelben a Duna, a Buda környéki hegyek, távolabb a dunántúli magaslatok, másik oldalon pedig a Középhegység kiemelkedő csúcsai. A hálólhelyiségekben a korareggeli napsugár ébreszt a csörömpölő vekker helyett, a másik oldalon elhe-

lyezkedő helyiségekből pedig látni a budai hegyek mögött vörösen lebukó napot.

Közútnak a ház közelében nyoma sincs, csak a földszinten fut végig egy gyalogjáró. Közvetlen a ház mellett erdő kezdődik és 2—300 méter szélességben övezi az épülettömböt. Ez a növényzet — a dolog természeténél fogva — nem park, hanem valódi erdő, hiszen nem teszi tönkre sem a gépkocsik kipuffogó gázainak szénmonoxidja, sem a gyárak füstje.

Legközvetlenebb kapcsolat a természettel

Az erdőt csak erdei ösvények szelik keresztül, hogy őrjási és automatikus berendezésekkel karbantartott sportterületekre vezessenek. Így válik a szalagház lakóinak életformájává a természettel való legközvetlenebb kapcsolat és a testet-lelket felüdítő sport. Hogy ez a sport is zavartalan legyen, és hogy a levegő kristálytisztaságát mi se zavarja, a sportterületet is — egyrészt a Duna, másrészt a HÉV vonala felől 50—100 méteres erdősáv határolja.

A gépkocsi- és villamosvasúti forgalom számára a ház alapozásával együtt, a felszín alatt építik meg az útburkolatot, illetve a vágányokat, a közlekedés tehát — konyhanyelven szólva — a szalagház pincéjében zajlik le. A lakótelep forgalma az »utacákon« bonyolódik le 10 emeletenként. Itt sorakoznak az üzletek, szórakozóhelyek, éttermek, gyógyszertárak, egy szóval mindaz, ami a »városban« az utcán található. A pedagógiai és egészségügyi intézmények a zöld területen »bújnak meg«, úgy telepítve, hogy a ház árnyéka minél rövidebb ideig essék rájuk.

Minden lakást ellátnak konyhával, de az ételliftek szinte »tálacán nyújtják« a szolgáltatások igénybevételének lehetőségét. A lakások két szintesek, a félemelettel feljebb fekvő hálólhelyiségekbe lépcsőn lehet feljutni, a középben végigfutó folyosó felett. Ez a megoldás biztosítja, hogy minden lakásból keletre is, nyugatra is van kilátás. A lakások tágasságát fokozzák a nagyfelületű, 2x3 méteres erkélyek.

Féláron

— A szalagház minden lakására — mondja az építész — 50 százalék megtakarítás (80—90 000 forint) jut; a szerkezet különleges kiképzése miatt ugyanis nincs szükség a kivitelezésénél csak annyi betonvasra, mint mondjuk a Fiastyúk utcai alacsony épületeknél.

A megtakarítás jelentős része abból adódik, hogy itt nem használnak tömör téglafalakat, hanem könnyű paneleket, a közművek a lehető legkisebb területre koncentrálódnak teljes kihasználással. Jelentős megtakarítást eredm-

nyez az, amit tetőfedéssel meg lehet takarítani egy ilyen többkilométeres magas épülettel, szemben a sok kicsi házzal. Megkönnyíti, meggyorsítja az építkezést és számos előnnyel jár, hogy valósággal »szalaglan« lehet minden elemét gyártani. A szalagház lakásainak súlya éppen a negyede a mostaniaknak.

— Sok meg nem értéssel találkoztam eleinte — mondja Zalotay Elemér —, de ez volt a szerencsém. Most nem lenne ilyen minden részletében kidolgozott és bizonyíthatóan rentábilis a koncepció. Hálás vagyok azoknak, akik kétkedűsükkel jobb és jobb megoldások felé lendítették.

Nap-nap után folynak a tárgyalások; illetékes szakértők latolgatják a 20 000 lakásos szalagház koncepciójának minden részletét.

Teknős Péter

Magyar Nemzet,
1961. ápr. 28.